

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 38/2014-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti BL Slovakia, spol. s r. o., Mostná 72, Nitra, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Gavorová & Partneri, s. r. o., Lombardíniho 22b, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokátky JUDr. Edity Gavorovej, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 16/2001, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti BL Slovakia, spol. s r. o., podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 28 Cb 16/2001 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 16/2001 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti BL Slovakia, spol. s r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý jej zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Bratislave je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti BL Slovakia, spol. s r. o., trovy právneho zastúpenia spolu v sume 501,60 € (slovom päťsto jeden eur a šesťdesiat centov) na účet Advokátskej kancelárie Gavorová & Partneri, s. r. o., Lombardíniho 22b, Bratislava, konajúcej prostredníctvom advokátky JUDr. Edity Gavorovej, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 38/2014-11 z 29. januára 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti BL Slovakia, spol. s r. o., Mostná 72, Nitra (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou Gavorová & Partneri, s. r. o., Lombardíniho 22b, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokátky JUDr. Edity Gavorovej, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 16/2001.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla podrobný popis procesných úkonov vykonaných v rámci konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 28 Cb 16/2001, ktoré sa začalo 18. augusta 2000 na základe ňou podanej žaloby o zaplatenie sumy 1 013 500 Sk s príslušenstvom smerujúcej proti žalovanému F. L. (ďalej len „žalovaný“).

Sťažovateľka následne poukázala na skutočnosť, že konanie v predmetnej veci od jeho začatia až do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu trvá viac ako 13 rokov a 4 mesiace. Napriek tomu, že vec, ktorá je predmetom tohto konania, ktorej skutkový základ spočíva v bezdôvodnom obohatení, ktoré žalovaný získal tým, že ako konateľ žalobcu použil jeho peniaze na svoj osobný prospech, nie je po skutkovej alebo právnej stránke zložitá, dosiaľ nie je právoplatne rozhodnutá.

Príčinou neprimeranej dĺžky predmetného konania je podľa sťažovateľky nečinnosť krajského súdu a jeho nesprávna činnosť, ktorú špecifikovala takto:

„1. V prvých štyroch rokoch (od 18. 08. 2000 do 29. 01. 2004) od podania návrhu sa Krajskému súdu v Bratislave podarilo rozhodnúť len o vylúčení protinávrhu odporcu na samostatné konanie. Súd však nerozhodol vo veci samej. Aj pojednávania, ktoré sa uskutočnili, riešili len procesné záležitosti (podanie vzájomného návrhu, zaplatenie poplatku za vzájomný návrh), nie však meritum veci.

2. Od 04. 08. 2004 do 11. 05. 2006 – 21 mesiacov (po 6 mesiacoch od vydania uznesenia o vylúčení návrhu odporcu na samostatné konanie) Krajský súd Bratislava vo veci uskutočnil 6 pojednávanií, z ktorých posledné bolo dňa 9. 2. 2006, odročené na 11. 5. 2006. Tri z týchto pojednávanií však boli odročené z dôvodu, že odporca mal doložiť doklady, na ktoré odkazoval vo svojich tvrdeniach, avšak nikdy ich nedoložil.

3. Pojednávanie vytýčené na deň 11. 05. 2006 sa však neuskutočnilo a to z dôvodu procesných obštrukcií odporcu počnúc opakovanými námietkami zaujatosti sudcov a senátu, cez opakované odvolania za uloženie poriadkových pokút za neospravedlnené nedostavenie sa odporcu na súdne pojednávania, až po ďalšie procesné námietky v podobe opakovaných návrhov na prerušenie konania, ktoré spôsobili že sa vo veci nepojednávalo takmer 5 rokov.

4. Nové pojednávanie sa uskutočnilo až 09. 02. 2011 (po 4 rokoch a 9 mesiacoch), na ktorom odporca účelovo uvádzal veľké množstvo tvrdení a žiadal, aby sa k nim navrhovateľ vyjadril. Bez ohľadu na vyjadrenie navrhovateľa podal odporca žiadosť o prerušenie konania z dôvodu iného konania, kde je odporca navrhovateľom, avšak do dnešného dňa nezaplatil súdny poplatok v plnej výške (čím sa snaží umelo predlžovať obe konania) a súd preto odročil aj pojednávanie zo dňa 20. 4. 2011. Týmito procesnými

obštrukciami na strane odporcu zapríčinilo to, že sa vo veci nekonalo viac ako 13 mesiacov, keďže ďalší termín pojednávania bol vytyčený až na 7. 3. 2012.

5. V nasledovnom období (od 7. 3. 2012) odporca pokračoval a aj v súčasnosti pokračuje v taktike procesných obštrukcií (námietky voči uzneseniam Krajského súdu Bratislava), čím sa mu darí predlžovať spor (ďalších 21 mesiacov od posledného pojednávania z 7. 3. 2012), ktorého rozhodnutie by bolo v primeranom čase zjavne v jeho neprospech.

6. Celková dĺžka konania predstavuje obdobie viac ako 13 rokov (presne 13 rokov a 4 mesiace), pričom stále nie je v danej veci právoplatne rozhodnuté.

Medzi jednotlivými vyššie uvedenými úkonmi, pri ktorých dochádzalo k markantným prietahom v konaní (6 mesiacov až 4 roky), dochádzalo aj ku kratším prietahom, počas ktorých súd nekonal (pre ich početnosť nie sú osobitne uvádzané).

Prvých 3 a pol roka súd riešil len procesnú otázku vzájomného návrhu, pokiaľ aj boli vo veci vytyčené pojednávania, netýkali sa meritu sporu, ale riešili len procesné otázky.

V nasledujúcom období dvoch rokov sa súd na pojednávaní konečne dostal k meritu veci. Je však nevyhnutné podotknúť, že aj v tomto období boli 3 pojednávania odročené z dôvodu, že odporca mal doložiť doklady, na ktoré odkazoval vo svojich tvrdeniach, avšak nikdy ich nedoložil.

V ďalšom období 4 rokov a 9 mesiacov sa vo veci nič nedialo. Riešili sa len procesné otázky. Na pojednávaní dňa 9. 2. 2011 odporca skoro dve hodiny uvádzal svoje tvrdenia (ktoré predtým mohol doložiť aj písomne, čo však nespravil). Aby sa k tvrdeniam odporcu mohol vyjadriť navrhovateľ, súd pojednávanie odročil.

Následne sa však už neuskutočnilo žiadne pojednávanie vzhľadom na opakované procesné obštrukcie zo strany odporcu.

Krajský súd Bratislava aj svojim vlastným chybným konaním prispel k predĺženiu konania. Odporca už dňa 19. 4. 2011 písomným podaním požiadal o prerušenie konania z toho dôvodu, že v konaní 7Cbs 3/2007 sa rieši otázka, ktorá má význam pre rozhodnutie súdu. Navrhovateľ sa k tomu návrhu vyjadril písomne dňa 9. 5. 2011. Napriek tomu, že súd z tohto dôvodu odročil pojednávanie dňa 20. 4. 2011, súd o tomto návrhu hneď nerozhodol.

K tomuto návrhu sa dostal až po námietskach odporcu, že o ňom nekoná, a tak až dňa 24. 10. 2012. Krajský súd vydal uznesenie, ktorým odporcov návrh zo dňa 19. 04. 2011

na prerušenie konania zamietol. Rozhodnúť o tejto veci však mal už v roku 2011, prinajmenšom dňa 7. 3. 2012, kedy rozhodoval o návrhu na prerušenie z iného dôvodu (medzitým odporca podal iný návrh na prerušenie konania, o ktorom súd rozhodol). Tým, že nedošlo k rozhodnutiu o oboch návrhoch na prerušenie konania minimálne naraz, odporca podal dva samostatné opravné prostriedky, ktoré samostatne riešil aj NS SR, čo znamenalo ďalšie prieťahy v konaní. Pri tom je zrejmé, že súd najprv rozhodol o druhom návrhu na prerušenie konania, a až následne o prvom návrhu na prerušenie konania.

Aj napriek tomu, že od mája roku 2006 do súčasnosti je stav prvotne zapríčinený najmä procesnými obštrukciami odporcu, Krajský súd v Bratislave mal, a v súčasnosti stále má, mnoho procesných prostriedkov na to, aby konanie jednej procesnej strany, v tomto prípade konanie odporcu, nemalo za následok skutočnosť rozhodovania jedného sporu v trvaní viac ako 13 rokov. Preto za prieťahy v konaní má zodpovednosť aj Krajský súd Bratislava.

Vážna je tá skutočnosť, že aj napriek tomu, že sa konanie vedie na Krajskom súde Bratislava viac ako 13 rokov a po tak dlhej dobe Krajský súd v Bratislave nie je schopný právoplatne rozhodnúť. Spôsob vedenia konania Krajským súdom Bratislava je v priamom rozpore so základnými právami navrhovateľa, pričom práve on by mal byť ich ochrancom a dbať na ich dodržiavanie, najmä rozhodnúť spor v merite veci v primeranom čase.“

Sťažovateľka sa v celom priebehu konania snažila vystupovať aktívne (zúčastňovala sa riadne nariadených pojednávaní a reagovala na úkony krajského súdu riadne a včas). V predmetnom konaní podala niekoľko žiadostí, ktorými požiadala o jeho pokračovanie a o odstránenie prieťahov v predmetnom konaní (podania z 29. októbra 2013, 8. novembra 2007, 15. apríla 2010 a z 3. novembra 2010).

Podaním z 8. júla 2013 podala sťažovateľka krajskému súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú jej podpredsedníčka krajského súdu odpovedala prípisom sp. zn. Spr. 2214/2013 doručeným 3. septembra 2013, v ktorom túto sťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú, ospravedlnila sa sťažovateľke a zároveň jej oznámila, že bude naďalej predmetnú vec sledovať z hľadiska jej bezprieťahovosti až do jej právoplatného skončenia.

S ohľadom na celkovú dobu trvania predmetného konania podľa sťažovateľky náprava porušenia jej práv už nie je možná.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 16/2001 porušené, prikáže krajskému súdu, aby v uvedenom konaní konal bez zbytočných priet'ahov, prizná jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 6 500 €, ako aj náhradu trov konania.

Na výzvu ústavného súdu predseda krajského súdu listom sp. zn. Spr. 3124/2014 z 25. februára 2014 oznámil, že sa nemôže k predmetnej veci vyjadriť, pretože spis krajského súdu sa nachádza na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu podaného odvolania a bude sa vedieť vyjadriť až po tom, ako mu bude spis vrátený z najvyššieho súdu. Zároveň ústavnému súdu oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní veci. Žiadne ďalšie vyjadrenie krajského súdu k podanej sťažnosti ústavnému súdu do dňa jej prerokovania a rozhodnutia o nej doručené nebolo.

Sťažovateľka na vyjadrenie krajského súdu reagovala podaním z 5. marca 2014, v ktorom uviedla:

„K vyjadreniu predsedu Krajského súdu Bratislava môžeme len uviesť, že v konaní pred všeobecným súdom č. k. 28 Cb 16/2001 odporca podal dňa 22. 1. 2014 návrh na prerušenie konania. Všeobecný súd uznesením zo dňa 5. 2. 2014 rozhodol, že návrh odporcu na prerušenie konania zamieta. Odporca podal voči uzneseniu odvolanie, v ktorom spochybňuje vecnú príslušnosť Krajského súdu Bratislava, hoci sa vo veci pred týmto súdom koná už 14 rok.

O určení vecnej príslušnosti rozhoduje príslušný súd, pričom Krajský súd Bratislava žalobu v roku 2000 prijal a nerozhodol o postúpení veci na iný súd. Svoj názor o svojej vecnej príslušnosti potvrdil Krajský súd Bratislava aj na posledných pojednávaniach vo veci.

K veci 28 Cb 16/2001 je vedené aj vzájomné konanie na Krajskom súde Bratislava č. k. 7 Cbs 37/2005, v ktorom bola riešená otázka vecnej príslušnosti až rozhodnutím Najvyššieho súdu SR. a to uznesenie NS SR, č. k. 4 Nvod/5/2006, zo dňa 28. 2. 2006, a kde bolo rozhodnuté, že vecne príslušným je Krajský súd Bratislava a to s poukazom na § 89 OSP, teda ak je vecná príslušnosť Krajského súdu vo veci samej, tak je vecná príslušnosť aj vo vzájomnom návrhu.

Toto uznesenie NS SR bolo doručené aj odporcovi, t. j. bolo mu zrejmé už v roku 2006, že toto konanie 28 Cb 16/01 bude rozhodované Krajským súdom Bratislava.

Tvrdenia odporcu o nepríslušnosti súdu predstavujú ďalšie procesné obštrukcie, ktoré majú za cieľ oddialiť rozhodnutie súdu v merite veci. Uvedené podporuje aj tá skutočnosť, že odporca námietku vecnej príslušnosti Krajského súdu Bratislava uplatňuje opätovne (prvý krát ešte v roku 2006), pričom sa snaží vyvolať dojem že tomu tak je po prvý krát.

Na okraj môžeme uviesť, že keby mal odporca o vecnej nepríslušnosti pravdu, tak Krajský súd Bratislava konal 14 rokov nezákonne, čo by de facto spôsobilo ešte väčšie prieťahy a tým porušenie práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Terajší stav o rozhodovaní o prerušení konania z dôvodu namietania vecnej príslušnosti považujeme za obštrukciu zo strany odporcu, ktorú však Krajský súd Bratislava nevie vyriešiť bez prieťahov v konaní. Odporca podal už 3 krát návrh na prerušenie konania, pričom Krajský súd Bratislava vždy takýto návrh zamietne, avšak odporca sa odvolá, čo spôsobí ďalšie prieťahy z dôvodu predkladania veci Najvyššiemu súdu SR, nie však na posúdenie rozhodnutia vo veci samej, ale na posúdenie súvisiacich procesných otázok. Možnosti súdu ako sa vysporiadať s takýmto druhom konania, ktoré poškodzuje právom chránené záujmy sťažovateľa pri neustálom podávaní procesných návrhov alebo odvolávaní sa - nie však v merite veci - ustanovuje aj OSP, najmä ustanovenie § 209 ods. 2) Občianskeho súdneho poriadku, ktorý priamo stanovuje možnosť súdu prvého stupňa (v tomto prípade Krajský súd v Bratislave) ak sa nejedná o odvolanie vo veci samej predložiť vec odvolaciemu súdu v našom prípade NS SR) až pred samotným rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

Opätovné predloženie veci na Najvyšší súd SR spôsobuje u sťažovateľa ďalšie obavy o možnosti vôbec rozhodnúť o jeho veci. Ved' takýmto spôsobom môže odporca podávať

opakovane a opakovane návrhy na prerušenie konania, ktoré mu síce Krajský súd Bratislava bude zamietat', avšak podaním odvolania o takejto procesnej otázke bude opakovane predlžovať súdny spor a rozhodnutie vo veci samej nebude nikdy vydané.

Oznamujem, že súhlasíme s upustením ústneho pojednávania v konaní o sťažnosti.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo veci sťažnosti sťažovateľky upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru...

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom posudzovaného žaloba o plnenie o 1 013 500 Sk s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo dôjsť konaním žalovaného ako konateľa sťažovateľky. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľky, krajského súdu a z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by celková dĺžka tohto konania bola výrazne ovplyvnená právnou alebo skutkovou zložitou tejto veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria – správania sťažovateľky v predmetnom konaní – ústavný súd nezistil žiadne nedostatky, ktorých dôsledkom by mohlo dôjsť k výraznému predĺženiu predmetného konania.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v posudzovanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup krajského súdu na rozhodovaní v predmetnej veci. Pri skúmaní uvedeného postupu krajského súdu vychádzal ústavný súd predovšetkým zo spisu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil, že predmetné konanie bolo poznačené viacerými dlhými obdobiami nečinnosti krajského súdu. Prvé z období nečinnosti trvalo osem mesiacov od 27. marca 2002 (úprava súdnej kancelárii zaslať výzvu na doplatenie súdneho poplatku žalobcovi a výzvu na vyjadrenie k rozšírenému návrhu žalovanému) do 5. novembra 2002 (úprava súdnej kancelárie vykonať úkony súvisiace s nariadením prvého pojednávania). Nečinnosťou krajského súdu bolo poznačené aj obdobie trvajúce takmer desať mesiacov od 6. marca 2003 (uskutočnené pojednávania v predmetnej veci) do 2. januára 2004 (úprava súdnej kancelárii vykonať úkony súvisiace s nariadením pojednávania). Krajský súd nevykonal v predmetnej veci žiadne úkony smerujúce k rozhodnutiu jej merita ani v období od 5. mája 2005 (uskutočnenie pojednávania) do 4. januára 2006 (úprava súdnej kancelárii vykonať úkony súvisiace s nariadením pojednávania), t. j. viac ako osem mesiacov. Žiadne úkony smerujúce k rozhodnutiu merita veci krajský súd nevykonal ani v období od 7. januára 2008 do 16. novembra 2010, t. j. jeden rok a jedenásť mesiacov. Z uvedeného vyplýva, že obdobia nečinnosti krajského súdu v predmetnom konaní predstavujú obdobie trvajúce viac ako 49 mesiacov (4 roky a 1 mesiac).

Uvedené skutočnosti nesvedčia o tom, že by krajský súd organizoval svoj procesný postup v posudzovanom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty sťažovateľky, tak ako mu to ukladá ustanovenie § 100 ods. 1 OSP, ktoré predstavuje premietnutie ústavnej garancie práva účastníkov občianskeho súdneho konania na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prieťahov v zákonnej rovine.

Ústavný súd taktiež prihliadol na skutočnosť, že predmetné konanie bolo poznačené aj výraznou procesnou aktivitou žalovaného, ktorý aktívne v konaní využíval svoje procesné práva (11. február 2003 – podanie vzájomného návrhu, odvolanie proti výzve krajského súdu z 2. decembra 2003 na zaplatenie súdneho poplatku za vzájomný návrh, 29. január 2004 – protinávrh žalovaného predložený na pojednávaní, 23. február 2006 – podanie námietky zaujatosti, odvolanie žalovaného proti uzneseniu z 11. mája 2006, ktorým mu bola uložená poriadková pokuta pre neúčast' na pojednávaní, 16. október 2006 – podanie námietky zaujatosti, 19. apríl 2011 – návrh žalovaného na prerušenie konania a návrh na zmenu návrhu postupom podľa § 95 ods. 1 OSP, 8. december 2011 – žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, 12. január 2012 – podanie námietky zaujatosti, 21. február 2012 – žiadosť žalovaného o prerušenie konania, 21. marec 2012 – odvolanie žalovaného proti uzneseniu zo 7. marca 2012, ktorým zamietol jeho návrh na prerušenie konania, 19. november 2012 – žalovaný podal odvolanie proti uzneseniu z 24. októbra 2012, 18. november 2013 – podanie námietky zaujatosti žalovaným, 13. január 2014 – žiadosť žalovaného podľa § 103 OSP a ním podaná námietka zaujatosti, 17. február 2014 – odvolanie žalovaného proti uzneseniu z 5. februára 2014 a námietka príslušnosti súdu, 16. apríl 2014 – žiadosť žalovaného o zrušenie nariadeného pojednávania, 29. apríl 2014 – dovolanie žalovaného proti uzneseniu najvyššieho súdu z 27. februára 2014, odvolanie žalovaného proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 28 Cb 16/2001 z 30. apríla 2014).

V dôsledku uvedených procesných úkonov sa spis v predmetnej veci nachádzal na najvyššom súde takmer dva mesiace v čase od 16. marca 2006 do 9. mája 2006, keď tento súd rozhodoval o žalovaným podanej námietke zaujatosti z 23. februára 2006, ďalej v čase rozhodovania o námietke zaujatosti podanej žalovaným od 15. decembra 2006

(doručenie spisu najvyššiemu súdu) do 17. januára 2007 (jeden mesiac), ako aj v čase od 14. marca 2007 do 3. januára 2008, t. j. takmer desať mesiacov, v ktorom rozhodoval najvyšší súd o odvolaní žalovaného proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty z 11. mája 2006. Z dôvodu žalovaným podanej námietky zaujatosti, ako aj námietky zaujatosti vznesenej predsedníčkou senátu krajského súdu bol spis v predmetnej veci predložený najvyššiemu súdu aj v období od 26. decembra 2012 do 16. februára 2012. V období od 28. marca 2012 do 13. augusta 2012 (takmer päť mesiacov) krajský súd rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu zo 7. marca 2012, ktorým konanie v predmetnej veci nebolo prerušené. Najvyšší súd v čase od 27. novembra 2012 do 11. novembra 2013 (takmer jeden rok) rozhodoval o odvolaní žalovaného proti uzneseniu krajského súdu z 24. októbra 2012, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na prerušenie konania, o ďalšej námietke zaujatosti podanej žalovaným rozhodoval najvyšší súd v čase od 26. novembra 2013 do 23. decembra 2013 (jeden mesiac) a spis v predmetnej veci sa z dôvodu žalovaným podanej námietky zaujatosti nachádzal na najvyššom súde aj v čase od 21. februára 2014 do 3. apríla 2014. S ohľadom na uvedené ústavný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol aj na skutočnosť, že predmetné konanie bolo predĺžené aj o obdobia trvajúce spolu približne dvadsaťjeden mesiacov, počas ktorých v predmetnej veci rozhodoval najvyšší súd o procesných úkonoch iniciovaných žalovaným. Z uvedeného vyplýva, že čas, počas ktorého sa spis nachádzal na najvyššom súde, tiež možno pripočítať k výraznému predĺženiu predmetného konania. Zároveň ale ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že aj na tomto období spôsobujúcom celkové predĺženie uvedeného konania má svoj podiel vyplývajúci z jeho neefektívnej činnosti krajský súd. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že spis v predmetnej veci bol krajskému súdu počas plynutia týchto období viackrát vrátený späť bez rozhodnutia z dôvodu jeho nedôslednej činnosti pri jeho predložení alebo pre zrušenie jeho rozhodnutia (5. apríla 2006, 3. januára 2008, 10. apríla 2012, 28. mája 2012 a 5. augusta 2013).

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá už viac ako trinásť rokov a desať mesiacov aj v dôsledku nečinnosti a neefektívnej činnosti krajského súdu. S ohľadom na uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na krajskom súde považovať za ústavne akceptovateľnú ako vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48

ods. 2 ústavy, tak ani vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že označené práva sťažovateľky boli porušené.

III.

Keďže ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom, prikázal tomuto súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 6 500 € od krajského súdu z dôvodov uvedených v jej sťažnosti.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku preskúvaného konania a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým postup krajského súdu v predmetnej veci a správanie sťažovateľky považoval ústavný súd priznanie sumy 4 000 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia Advokátskou kanceláriou Gavorová & Partneri, s. r. o., Lombardíniho 22b, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokátky JUDr. Edity Gavorovej, ktorá si uplatnila nárok na ich úhradu v celkovej sume 1 536,43 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2013 je 130,17 € a hodnota režijného paušálu je 7,81 € a za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 je 134 € a hodnota režijného paušálu je 8,04 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2013 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 (vyjadrenie k stanovisku krajského súdu) v sume 418 € vrátane režijného paušálu. Odmena

právnej zástupkyňi za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom zvýšená o 20 % daň z pridanej hodnoty tak predstavuje celkovú sumu 501,60 €

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014